

Печелившият млекодобив започва от генетиката Холандия – водеща световна икономика в производството и пазара на генетични продукти

Холандия е една от най-напредналите европейски страни в областта на млечното говедовъдство. Тя е един от най-големите световни износители на юници и сперма. По целия свят качеството на холандските млечни крави е добре известно. Спермата на холандските бикове се продава в над 80 страни. Юници се изнасят за цяла Европа, Северна Африка, Близкия изток. Различни бикове от Холандия заемат челните позиции в класациите по света! Друг впечатляващ пример: всяка година 2 млн. дози от сперма и 50 000 юници от Холандия се експортират в повече от 60 страни. Това означава, че ежегодно около 1 млн. телета, които се раждат в света, са с холандско родословие. Това е най-добрата реклама и доказателство за качество. Затова и никак не е случаен фактът, че през лятото на миналата година Холандия беше домакин на голямо специализирано изложение, в рамките на което се проведе посещение на млечни ферми. Сред участниците в него бяха агрожурналисти от Европа. Разбира се, екипът на „АгроКомпас“ също беше сред поканените от „Veergo“ – Холандия, информационният център за холандски млечни говеда, който подкрепя износа на млекодайни говеда, сперма и ембриони. В сътрудничество с „Veergo“ – Холандия работят Продуктовият съвет за селскостопански животни и месо (PVV), Холандската асоциация за износ на говеда, сперма и ембриони (NV ExportNet) и Кооперативната асоциация за подобряване на говедата (CRV). „Veergo“ – Холандия си сътрудничи с Министерството на земеделието, природата и качеството на храните (LNV), Службата за здраве на животните (GD), Холандската асоциация за търговия със селскостопански животни (NBHV), Говедовъдната комисия на съюза на фермерите (LTO) и Асоциацията за износ на животновъдство (VEF). Всички тези организации са представени в Съвета на „Veergo“ – Холандия, със съвещателно право.

Най-добрите постижения на холандското развъждане можеха да се видят на това изложение, което се провежда на всеки две години и се посещава от гости от цял свят, като едно от трите най-важни световни изложения. Сред компаниите, които традиционно се представят, е CRV, занимаваща се с разработка, производство и продажба на генетични продукти. Това е кооператив, в който 37 хиляди от членовете му са холандски и фламандски фермери. Централата се намира в Холандия, а подразделенията ѝ – в Белгия, Люксембург, Германия, Чехия, Испания, Бразилия, Нова Зеландия.

Развъдните програми на CRV включват животни от различни породи като *Черно-шарено*, *Червено-шарено*, *Джерсей* и др. В селекционния процес компанията се фокусира върху на продуктивността, здравето и стабилността на животните.

Комфортът на модерното говедовъдство

Високопродуктивното млечно говедовъдство

се базира на няколко основни показателя, които водят до стопанска печалба. На първо място това са *здравето и плодовитостта на вимето* на млечните крави. Лошото здраве на вимето и ниската плодовитост водят до високи разходи за ветеринар, до преждевременно колене и загуба на мляко. *Дълголетието* е другият важен показател за финансовия принос на стадото. То означава малък процент на животни за клане, високо производство на мляко, намаляване на разходите за отглеждане на животните и на разходите за ветеринар.

Производството на мляко определя прихода от стадото. Много е важно бикове за разплод да са избрани от най-продуктивните семейства крави в света. От тях се раждат крави с огромни възможности да произвеждат много мляко с високи компоненти.

Много са важни и характеристиките на *телосложението*, които съответстват на доброто дълголетие. Красивите

Топгенетиката на Холандия търси контакт с българското животновъдство чрез управителя на продуцентска къща „Агромедия“ Цветан Гърбешков

крави живеят дълго и следователно са доходоносни. А това носи на фермера финансови награди и лично задоволство. Как може да си осигурите всички тези показатели? Чрез използване на надеждни изпитани бикове, чието поколение е от икономични и дълголетни крави. Това е и пътят за постигане на висока продуктивност при производството на мляко.

CRV използва 10 показателя за доход, за да определи специфичната икономическа стойност на един бик. Това са: кг мляко, процент мазнини и протеини, дълголетие, лекота на отелване, виме, крака и копита, телосложение, здраве на вимето и плодовитост.

Какво е дълголетие?

С него се измерва продуктивния живот на млечната крава, който е разликата в дни между първото ѝ раждане и последното доене. Разплодната стойност за дълголетие (LGV) се базира на пряка информация – действителната продължителност на живота на дъщерите на един бик – и на непряка информация, като родословие и предсказани характеристики.

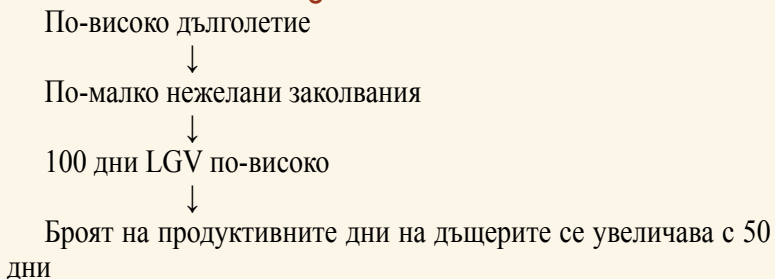
Според проучване на CRV, ниската продължителност на живота означава повече колене поради:

Разходи годишно	
Мастити	50,00 евро
Проблеми с плодовитостта	25,00 евро
Проблеми с краката	23,00 евро
Други проблеми (като отелване)	27,00 евро

Дълголетие се представя като:

- Средно = 0 дни LGV
- +0 дни LGV са бикове с високо дълголетие
- -0 дни LGV са бикове с дълголетие под средното

Икономическа ценност на дълголетие

Практиката на дълголетие

Влиянието на дълголетие върху печалбата на фермата е значително. Селекция, базирана на дълголетие, е изключително доходоносна. Можем да разберем това, като погледнем следния пример. Ще сравним две млечни ферми с различен процент заклани животни.

Фермер А

Фермер А има стадо от 100 крави с интервал на отелване 13 месеца. Закланите крави имат среден период на лактация 6,5 месеца. Процентът на заклани животни е 40% и дълголетие е ниско. Млечното стадо произвежда средно 7351 кг мляко от

крава годишно. За да се запазва стадото в същия размер, всяка година 112 крави трябва да започнат лактация. Добивът на мляко не е оптимален, защото кравите имат кратък период на лактация. За да се поддържа размера на стадото, се водят много нови юници. Това означава отглеждане на повече млади животни, повече работа и повече разходи.

Фермерът Джон

Фермерът Джон също има стадо от 100 крави с интервал на отелване 13 месеца. В неговата ферма процентът на заколванията е 30%. Кравите имат среден период на лактация 10,5 месеца. Кравите на фермера Джон дават мляко 4 месеца повече. Средната продукция е 8399 кг мляко от крава на година – 1048 кг мляко на крава годишно повече от фермер А.

Печалбата?

Можете да изчислите разликата в дохода от млякото на базата на цената в различните страни. Ако вземем 0,30 евро/кг, тогава фермерът Джон печели не по-малко от 0,30 евро × 1048 кг = 314,40 евро на крава годишно повече от своя колега. Това е повече от 30 000 евро за цялото стадо!

А има дори по-голяма печалба! Фермерът Джон има и предимството на по-ниските разходи за отглеждане на юници. Той отглежда 12 юници по-малко годишно. Отглеждането на юница струва около 1100 евро годишно. Следователно той печели още 13200 евро благодарение на високото дълголетие на своето стадо. И тази печалба се връща всяка година.

Влиянието на разплода върху дълголетие

Знаем, че високият процент на заклани животни е финансово неизгоден. С добра стратегия за разплод, насочена към дълголетие, процентът заклани животни може да бъде намален. Погледнете примера по-долу.

Средният резултат за дълголетие (LGV) е 0 дни. Всеки 100 дни LGV над 0 увеличава дълголетие на дъщерите на бика с 50 дни.

Какъв е ефектът?

Нека погледнем стадото на фермера Джон: 100 млечни крави, 8399 кг мляко на година, среден продуктивен живот 1 220 дни (от първото отелване до заколването). Фермерът използва бикове с + 300 дни LGV. Ефектът след едно поколение крави: увеличение на продуктивния живот от 1 220 до

1 370 дни и намаление на процента заколвания от 30% на 27%. Това е ефектът от използването на бикове с висок индекс на LGV в рамките само на една година.

Фермерът Джон:

„Продължителността на живота трябва да се разглежда в комбинация с продуктивността. Бикът, който аз избирам, трябва да има показател за LGV минимум 100. Такъв бик става бащата на крави, които по-лесно се отелват, при които има по-малък шанс да заболят от мастит, които имат здраво виме, добри крака и копита. Тези бикове дават най-доходните крави. Някои от тях произвеждат повече от 100 000 кг мляко. Имал съм 13 такива. Две от тях произведоха повече от 10 000 мазнини и протеини. И в двете категории това не е всичко.”

Здраве и плодовитост

Фермерът Джон иска фермата му да работи доходносно и безпроблемно, което ще му спести време и пари и той ще се чувства по-удовлетворен от своята дейност. За да постигне тези цели, е важно неговите крави да бъдат във възможно най-добро здраве и да са плодовити. Сред факторите, които подобряват здравето и плодовитостта на стадото, е и разплодът. Нека видим стадото на фермера Джон и да прегледаме възможностите за подобрене на печалбата на фермата, като използваме разплодните стойности за здраве на вимето и плодовитост.

Плодовитост

Проблемите с плодовитостта имат отрицателен ефект върху печалбата на фермата.

Подобряването на плодовитостта на стадото ще доведе до:

- По-висок приход на мляко
  - По-ниски разходи за осеменяване
  - По-ниски разходи за работна ръка
  - По-ниски разходи за ветеринар
  - По-малко преждевременно клане
- Колкото по-лесно една крава за-

Таблица 1: Процент на забременяване и приход след осеменяването (*)

Показател дъщерна плодовитост	Интервал на отелване (дни)	Процент забременяване	Ефект върху дохода (**)
96	404,0	47,5%	-€ 1921
100	401,9	50,0%	--
102	400,8	51,3%	+€ 969

* първо обслужване 120 дни след отелване, стадо от 100 крави, средно 50% забременяване след първото обслужване

** ефект върху дохода в сравнение със средното показание от 100

бременява, толкова по-добре. Това означава по-малко труд, по-малко разходи и по-голямо удовлетворение във вашата ферма. Спермата, осигурявана от CRV, непрекъснато се проверява за качество и плодовитост и отговаря на най-високите стандарти на ЕС. От женска страна плодовитостта може да бъде подобрена чрез промени в храненето и отглеждането. Разплод за по-добра плодовитост също е възможен. В Холандия има огромно богатство от данни за плодовитостта, в резултат на което всички бикове на CRV имат показатели за плодовитостта на своите дъщери (дъщерна плодовитост), което много добър инструмент за подобряване плодовитостта на стадото.

Дъщерната плодовитост се изчислява според:

- Процент на забременяване 56 дни след първото осеменяване
- Интервала между отелването и първото осеменяване
- Интервала между две отелвания
- Показателите за състояние
- Млекодобива

Средното показание за дъщерна плодовитост е 100. Използването на бикове с показател 100 или по-висок означава, че неговите дъщери ще имат плодовитост по-добра от средната. Ние изчислихме какво би означавало това за фермера Джон (табл. 1).

По-високите показатели за дъщерна плодовитост водят до по-кратки интервали на отелване и по-висок процент на забременяване. В резултат на това фермерът Джон има по-ниски разходи за осеменяване и по-висок добив на мляко. Ако той използва бикове с показател 100, печели 1 921 евро (виж табл. 1) в сравнение с използването на бикове с показател 96.

Здраве на вимето

Маститът е един най-значителните здравословни проблеми в млечните стада. Положителните ефекти при подобряването на здравето на вимето са:

Таблица 2: Общо разходи поради мастит*

	Показател за здраве на вимето 100 (среден)	Показател за здраве на вимето 104
Загуба на продукция	€ 4 170	€ 3 689
Неиздоено мляко	€ 1 564	€ 1 383
Разходи за лечение	€ 1 314	€ 1 163
Разходи общо	€ 7 048	€ 6 235

Предимства в сравнение с бик с показател 100: 813 евро

* Стадо от 100 крави, среден млеконадой 8 200 кг/305 дни, цена на млякото 0,30 евро. Всички изчисления се основават на средните стойности и на цените в западноевропейските страни.

- По-ниски загуби на продукция
- По-малко мляко, което не може да се издои
- По-ниски разходи за лечение
- По-ниски разходи за труд
- По-малко нежелани кланета

Здравото виме е от най-голяма важност, за да се избегне проблема мастит. Управлението и условията на отглеждане са най-важните фактори за определяне здравето на вимето. Но здравето на вимето може да бъде подобро чрез разплод и изборът на бик е основен за това.

Средният показател за добро здраве на вимето е 100. По-висок показа-

тел означава по-здраво виме и по-малко случаи на мастит. Средно един бик с показател 104 ще има 3% по-малко случаи на мастит при своите дъщери, отколкото един бик с показател 100.

Нека се обърнем към фермера Джон и да видим каква е разликата, до която води избора на бик по отношение на разходите поради мастит (табл. 2).

Като използва бикове с показател за здраве на вимето 104, броят на случаите на мастит във фермата на Джон намалява. Чрез тази стратегия, той може да добави 813 евро към своя доход.

Колко ще бъде това във вашата ферма?

В следващия брой на списанието очаквайте информация за това как селекцията влияе върху показателите продуктивност, телосложение, виме, крака и копита на млечните крави и съответно тези показатели какви доходи могат да ви донесат и какво печелим като използваме надеждна генетика?

(АК)

nik
технологии за прецизно земеделие

10%

отстъпка за първа поръчка

www.nik.bg

Подгответе своята стара пръскачка за сезона сега!

Помни **UDOR**

Компоненти за пръскачки

ARAG

